

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Szenes Sándor

Cím:

A lakbérpótlékról szóló rendelet végrehajtásának néhány tapasztalata a VIII. kerületben

Nőtt a lakáscsereék száma

Neporvadás

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

1960

Személy

Helyszám

(Oldal)

(Köt. v. füz.)

1960. (Idő)

(Hely)

Dr. Sváb Lajost, a VIII. kerületi Tanács Házkezelési Igazgatóságának jogtanácsosát azzal a szándékkal kerestük fel, hogy megtudjuk: hol tartanak a lakbérpótlék fizetéséről január 1-én életbe lépő rendelet végrehajtásának előkészítésében.

— Milyen előkészületeket tettek eddig a rendelet végrehajtására? — kérdezzük.

— A folyamatossá tennivalók mellett már készítjük az évvégi leltárt, a tétel felkészülés is többetmunkát jelent, de most a legfontosabb: *összegyűjteni, elbírálni a lakbérpótlék megállapításához a beérkező íveket — a bevallásokat.* Ezeket október közepén kezdtük szétosztani a lakók között. November 30-ig kitöltve — a vitás esetek megjelölésével —, folyamatosan visszakapjuk a kerület tízennyolc körzeti házkezelőségi kirendeltségétől.

— Kik kötelezettek az ívek kitöltésére?

— Érthetőbb a válasz — mondja dr. Sváb —, ha azt mondom meg, kik nem kötelezettek. Kétszobás, hat négyzetméternél kisebb személyzeti szobás lakásra például négy személyt számít a rendelet. *Ha ennél többen, vagy éppen négyen, illetve csak hárman lakják, akkor nem kell lakbérpótlékot fizetni, tehát nem kell bevallást sem készíteni. Ha csak ketten lakják, akkor kell.* Vagyis: ha a rendeletben előírt telítettsége megvan a lakásnak, vagy az előírtnál egy személlyel kevesebb lakja, akkor nem kell az ívet kitölteni. Ez értelemszerűen ugyanígy vonatkozik a nagyobb lakásokra is.

— Mi történik a vitás esetekben?

— Az adminisztratív „menetrend” a következő: az ívek alapján mi december 31-ig minden bevallásra kötelezett bérlőt írásban értesítünk: *kell-e pótlékot fizetnie és milyen indokok alapján, mennyit.* Az értesítés még nem határozat, csupán bérközlés.

— Ez mit jelent?

— Azt, hogy aki sérelmesnek, vitathatónak találja a bérközlést, az *nyolc napon belül első fokon a kerületi tanács pénzügyi osztálya adócsoportjához fellebezhet, ha ennek döntésével sem ért egyet, másodfokon a fővárosi tanács pénzügyi osztálya adócsoportjához fordulhat.* Szeretném azonban hangsúlyozni: *a jogerős határozatig — amelyet minden esetben helyszíni vizsgálat előz meg — a bérlőnek fizetnie kell azt az összeget, amelyet a házkezelési igazgatóság bérközlése előír.* Ha nincs vita, a bérközlés természetesen végleges határozattal egyenértékű.

— A VIII. kerületben előreláthatólag hány bérlőnek kell majd pótlékot fizetnie?

— A kerületnek hozzávetőleg 140 ezer lakosa van. Ebből mint-

egy 40 ezer a lakásbérlő — főbérlő, társbérlő vagy bérlőtárs. Számításaink szerint ezeknek tíz százalékát, 4000 bérlőt érint majd a rendelet. Ilyen szempontból azonban a VIII. kerület nem tipikus, hiszen eléggé zsúfolt és viszonylag kevés a nagy lakás...

Valóban, a Józsefváros és Angyalföld a nagyobb kerületek között is a legnagyobb lélekszámú, a VII. kerület pedig a leg-sűrűbben lakott. *A lakbérpótlék fizetésére kötelezettek legnagyobb száma azonban Pesten előreláthatólag az V. kerületben lesz, mintegy 5000 bérlő, az összes bérlők 14 százaléka. Budán pedig a XI. kerületben az előzetes számítások szerint 4000 bérlő, az összes bérlők mintegy 25 százaléka.* E két kerületben — főleg a budai-ban — több a nagy lakás, inkább a lakósűrűség. Az V. kerületben például úgy számítják, hogy a rendeletben előírt lakósűrűséggel nem rendelkező lakásokban mintegy 6200 személyt lehetne otthonhoz juttatni.

— Kik kapnak mentesítést a lakbérpótlék fizetése alól?

— Mindenekelőtt azok, ahol — a kerületi főorvos által igazoltan — ápolásra szoruló tbc-beteg vagy has- és paratífusz bacilusgazda lakik. Mentésget adunk ott is, ahol gyámság alá helyezett olyan elmebeteg lakik, akinél a bíróság a selekvőképesség hiányát állapította meg. Mentessülnek az egyedülálló nyugdíjasok is, ha például kétszobás lakásban egy albérlőt tartanak. Azok is mentességet kapnak, akiknek lakbérbeszámítási kedvezményük van, mert saját költségen megszoztottak, helyreállítottak egy lakást, vagy lakás céljára nem alkalmas helyiségből lakhatót építettek. Ez a mentesítés azonban csak addig jár, amíg a lakbérbeszámítási kedvezmény tart és csak annak jár, aki a megosztást vagy az építést végezte. Tehát nem lakásból adódó, hanem személyhez fűződő, másra át nem ruházható kedvezményről van szó. Mindezeket kívül a megállapított pótlék 50 százalékáig kedvezményt kap az, akinek lakásában se fürdőszoba, se WC nincs.

— Tisztázzuk, ezek után, mit jelent az igényjogosultság?

— Egy többszobára jogosult például egy olyan család, ahol különmemű felnőtt gyerekek vannak. *A többszobát ilyen esetben nem lehet igénybe venni, de a lakbérpótlékot meg kell fizetni.* Ugyanez vonatkozik például az orvosra, akinek rendelője, várója, a kisiparosra, akinek műhelye van a lakásában. Fizetési kötelezettséggel együttjáró igényjogosultság áll fenn ott is, ahol például sú-

lyos, de a mentesítés alá nem eső beteg van.

— Ön az igényjogosultak igénybe nem vehető lakószobáiról beszélt. Ezek szerint vannak a tanács által igénybe is vehető lakószobák?

— Igen, de a gyakorlatban ez csak akkor lehetséges, ha a tanács már kisebb lakásba költözésre csereajánlatot tett és a bérlő ezt nem fogadta el. Ilyen esetben a tanács igénybe veheti a kellően ki nem használt szobát vagy lakrészt.

— Emelkedett-e a kerületben a lakáscserék száma az utóbbi hónapokban.

— Október közepéig havonta mintegy nyolcvan volt az átlag. Azóta a duplájára növekedett. De még ez sem túl nagy szám. Inkább a leválasztások szaporodtak. A rendelet céljainak ez megfelel, mert növeli az önálló lakások számát. Kedvező a bérlőnek is, mert a leválasztott lakás után fél évig mentes a pótlék fizetése alól, ha egyébként a lakrész terjedelme és a benne lakók száma miatt erre köteles lenne.

— Miképp ellenőrzik, hogy a bevételek megfelelnek-e a való helyzetnek?

— Az íveket a házfelügyelőnek alá kell írnia. Itt már fennakadhatnak a valótlan adatok. Ezenkívül a körzeti házkezelőség kirendeltségei is jól ismerik a hatáskörükbe tartozó lakásokat és helyszíni ellenőrzéseket is tartunk.

— Mindenesetre nehezebb a helyzet például a XI. kerületben, ahol a lakások 40 százalékában nincs házfelügyelő.

— A bevallásra kötelezett bérlő büntetőjogilag is felelős azért, amit az ívekre ír. A rendelet kimondja: aki elmulasztja a bevallást, vagy hamis adatokat ír az ívre, még ha ezt csak öt év múlva fedezik fel, akkor is háromezer forint bírságra büntethető és visszamenőleg meg kell fizetnie a lakbérpótlékot is.

Szenes Sándor